

ПЕРЕДМОВА

Новітні розробки у правовій сфері потребують філософсько-методологічного обґрунтування, опори на усталений категоріальний апарат. Значна частка вад правових досліджень пов'язана саме з використанням такого методологічного інструментарію, який унеможливує проникнення в перипетії правового життя сучасного суспільства. Серед представників Одеської школи права існує глибоке розуміння того, що без кардинальних змін в усталеній зв'язці юриспруденції та філософії, без формування сучасної методології правових досліджень навряд чи можливе ефективне вирішення насущних завдань, що стоять перед правом і державою.

Презентований збірник наукових статей містить у собі розробки, що пов'язані з ім'ям видатного представника вітчизняної загальнотеоретичної юриспруденції професора О. В. Сурілова. Саме він у 80-ті роки ХХ сторіччя був ініціатором розгортання досліджень у сфері методології юриспруденції і тривалий час керував методологічним семінаром на юридичному факультеті Одеського державного університету імені І.І. Мечникова, з яким пов'язаний ряд дослідницьких робіт учених-юристів нового часу.

В ОНЮА шанують пам'ять про вченого; його ім'я привласнене одній із кращих аудиторій головного навчального корпусу; студенти отримують стипендію імені професора Сурілова, проводяться пам'ятні конференції й зустрічі, *присвячені науковій спадщині цього енциклопедиста, письменника й ученого.*

У березні 2008 року відбулася Міжнародна наукова конференція, присвячена пам'яті професора О. В. Сурілова, на тему: «Питання вдосконалення методології сучасної юриспруденції». Конференція викликала жвавий інтерес не тільки серед учених-правознавців, але й залучила широке коло юристів-практиків. У чотирьох секціях конференції була розглянута проблематика концептуальних ідей сучасної юриспруденції, представлено розвиток і використання традиційних методів юридичної науки, визначені особливості сучасного методологічного інструментарію розуміння права та держави, зазначені зміни в категоріальному апараті української юриспруденції.

Відрядно, що заявлена проблематика активно підтримана вченими-юристами з Російської Федерації та Білорусі, які представили своє бачення питань розвитку методології сучасної юриспруденції.

За результатами обговорення актуальних методологічних проблем юридичної теорії і практики було визнано необхідним підготувати статті, які

багато в чому і становлять зміст цього випуску наукових праць маститих учених і дослідників-початківців. Гадаю, що такий самий жвавий інтерес, що був виявлений до пам'ятної конференції О.В. Сурілова, викличе і зміст цього збірника.

Серед статей збірника варто відзначити ті, що стануть стимулом для подальшого розгортання дискусії про вдосконалення методології юридичної науки. Назву деякі з них. Це розгляд місцезрозвитку у прикордонній (євразійській) цивілізації як основи правового розвитку України (Ю. М. Оборотов), правова теорія постмодерну як методологічний підхід до реформування вітчизняного судочинства (О. М. Пасенюк), концептуальні положення індивідуального правового регулювання (І. А. Міннікес), удосконалення методології соціально-правових досліджень (Х. Бехруз), про методи пізнання історичної школи права (С. В. Ромашкін), методологічні основи дослідження ювенального права (Н. М. Крестовська), темпоральний вимір правової реальності (І. Г. Оборотов), реститутивні можливості інституту медіації (Ж. В. Мандриченко), правова природа статутів територіальних громад (Ю. Ю. Бальцій), про вплив теоретичних розробок О. В. Сурілова на вдосконалення категоріального апарату митного права (Є. В. Додін), використання історико-аналітичного підходу при проведенні судової реформи (Ю. Є. Полянський), Положення Венеціанської комісії про європейські стандарти виборів (Т. О. Свида), концептуальні основи участі засобів масової інформації у виборчому процесі (А. В. Дашковська). Думаю, що й інші, не названі в цьому переліку, публікації тією чи іншою мірою є внеском у скарбничку вітчизняної юриспруденції.

На закінчення хочу підкреслити, що Одеська школа права сьогодні славиться не тільки новими починаннями, але й ствердженням і використанням тих досягнень, яких дійшли першопроходці вітчизняної юридичної науки.

Сергій КІВАЛОВ,

доктор юридичних наук,
професор, академік АПН України,
президент Одеської національної
юридичної академії,
голова Комітету Верховної Ради
України з питань правосуддя